ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បឋមលើសេចក្តីព្រាងប្រកាស
ស្តីពីការបង្កើត និងការគ្រប់គ្រងកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ

ក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

លេខយោង: [បញ្ចូលលេខយោងដែលមានតែមួយគត់-មូលដ្ឋានទិន្នន័យ]

កាលបរិច្ឆេទចាប់ផ្តើម : [ថ្ងៃទី០១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៤]

កាលបរិច្ឆេទបញ្ចប់ : [ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៤]

អត្ថាធិប្បាយសង្ខេបអំពីសំណើបញ្ញត្តិកម្ម

(រៀបរាប់ពីចំណុចសំខាន់ៗ ដូចជាកាតព្វកិច្ច វិសាលភាព និងគោលបំណង)

ប្រកាសនេះ ចែងពីការគ្រប់គ្រងកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ ដើម្បីទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលជំងឺឆ្លងសត្វ ការពារសុខភាពសត្វ សុខភាពសាធារណៈ និងការការពារបរិស្ថាន។ នីតិបុគ្គល ឬរូបវន្តបុគ្គល ដែលមានបំណងប្រកបអាជីវកម្មចិញ្ចឹមសត្វមានកាតព្វកិច្ច ដូចខាងក្រោមៈ

- ស្នើសុំលិខិតអនុញ្ញាតបង្កើតកសិដ្ឋាន និងសុំចុះបញ្ជីកសិដ្ឋាន
- ការសាងសង់ត្រូវគោរពតាមបទដ្ឋានបច្ចេកទេស
- ធានាការអនុវត្តវិធានបសុព្យាបាល និងបទដ្ឋានបច្ចេកទេសគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការចិញ្ចឹម។

ប្រកាសនេះមានវិសាលភាពអនុវត្តចំពោះកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ (ប្រភេទ«ក» ប្រភេទ«ខ» និងប្រភេទ «គ»)។

ប្រភេទបញ្ញត្តិកម្ម

សូមគូសសញ្ញាក្នុងប្រអប់ឲ្យត្រូវនឹងប្រភេទបញ្ញត្តិកម្មណាមួយ ហើយសូមអធិប្បាយប្រសិនបើសំណើនោះជាប្រភេទផ្សេងទៀត។

ច្បាប់	ព្រះរាជក្រឹត្យ	អនុក្រឹត្យ	ប្រកាស	សេចក្តីសម្រេច	សារាចរ	ផ្សេងទៀត
☐	☐	☐	☑	☐	☐	☐

ផលប៉ះពាល់នៃសំណើបញ្ញត្តិកម្មលើវិស័យ ៖

☑ សេដ្ឋកិច្ច □ សង្គមកិច្ច ☑ បរិស្ថាន ☑ សុខភាពសាធារណៈ

១. ការកំណត់បញ្ហា

បញ្ហាមានដូចជា សុខភាពនិងសុវត្ថិភាពសាធារណៈ ការការពារ និងអភិរក្សបរិស្ថាន សមធម៌យេនឌ័រ និងសង្គម និងការអភិរក្សវប្បធម៌ ការប្រកួតប្រជែង ការប្រមូលព័ត៌មាន អនុលោមតាម កិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ ផ្សេងៗល។

១.ក. បញ្ហាចម្បងដែលបញ្ញត្តិកម្មមានបំណងដោះស្រាយ ដោយផ្តល់អំណះអំណាង (ភស្តុតាង/ភាពជាក់ស្តែង ប្រសិនបើចាំបាច់)

១.សុខភាព និងសុវត្ថភាពសាធារណៈ សុវត្ថភាពចំណីអាហារជាកត្តាចម្បងដល់សុខភាពមនុស្ស ដែលចាំបាច់ត្រូវមានការត្រួតពិនិត្យពីផលិត ផល ដំបូងរហូតដល់ការកែច្នៃ។ កត្តានេះ និយាយដោយឡែកនៅកម្ពុជា ផលិតផលសាច់សត្វនៅមិនទាន់ ធានានូវសុវត្ថភាពដល់ការបរិភោគនៅឡើយទេ ដោយសារសាច់សត្វដែលកំពុងផ្គត់ផ្គង់នៅលើទីផ្សារមិនមាន ប្រភពចេញពីកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ ដែលមានវិធានបសុព្យាបាល និងបទដ្ឋានបច្ចេកទេសគ្រប់គ្រាន់។ កន្លែង ចិញ្ចឹមសត្វភាគច្រើនមិនមានលិខិតអនុញ្ញាត និងគ្មានបទដ្ឋានបច្ចេកទេសនៃការចិញ្ចឹមត្រឹមត្រូវ អាចធ្វើឲ្យសត្វមានជំងឺដូចជាជំងឺប៉េះគោ-ក្របី ជំងឺរលាកស្រោមសួតគោ-ក្របី ជំងឺប៉េះជ្រូក ជំងឺឈាមខ្មៅ ជំងឺឆ្លូត ជំងឺបូសខ្យល់ ជំងឺសាទឹក ជំងឺចុងអង្គរ និងជំងឺផ្តាសាយបក្សីជាដើម ត្រូវបានគេដឹកជញ្ជូន និងធ្វើពាណិជ្ជកម្មនៅលើទីផ្សារ។ ជំងឺទាំងនេះ មានលក្ខណៈកាចសាហាវ និងឆ្លងរាតត្បាតឆាប់រហ័សបំផុតគ្មានព្រំដែនកំណត់ជាក់លាក់ និងធ្វើ ឲ្យមានផលវិបាកខ្លាំងដល់សុខភាពសាធារណៈនិងសេដ្ឋកិច្ចសង្គម។ ជាក់ស្តែងជំងឺផ្តាសាយបក្សី យោងតាមរបាយការណ៍របស់អង្គការសុខភាពពិភពលោកឆ្នាំ២០១៣ ជំងឺផ្តាសាយបក្សីបានបណ្តាលឲ្យមនុស្សស្លាប់បាត់បង់ជីវិតអស់ចំនួន៣៧នាក់ ដោយឡែកប្រទេសកម្ពុជាមានប្រជាពលរដ្ឋបានស្លាប់ចំនួន២៩នាក់ ។ **២.ការការពារបរិស្ថាន** អ្នកចិញ្ចឹមសត្វនៅប្រទេសកម្ពុជាមានទម្លាប់ចិញ្ចឹមសត្វ ដោយគ្មានការគ្រប់គ្រងដូចជាលែងចោលពាសវាលពាសកាល រីឯការចិញ្ចឹមសត្វខ្លះទៀតមានទ្រង់ទ្រាយជាកសិដ្ឋានដែរ តែទីតាំងនៅមិនទាន់សមស្រប គ្មានបទដ្ឋានបច្ចេកទេស គ្មានការត្រួតពិនិត្យពីសមត្ថកិច្ចផលិតកម្មនិងបសុព្យាបាល បណ្តាលឲ្យប៉ះពាល់បរិស្ថានដូចជា ក្លិនស្អុយពីកាកសំណល់នៃការចិញ្ចឹមសត្វ បានបង្កឲ្យមានសត្វរុយ និងសត្វល្អិតផ្សេងៗទៀត ការបង្ហូរទឹកកខ្វក់ សម្លេងសត្វស្រែក ការចម្លងមេរោគតាមខ្យល់។ល។ ធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់អ្នករស់នៅជិតខាង (ការចុះសម្ភាសន៍ផ្ទាល់ជាមួយសមត្ថកិច្ចផលិតកម្មនិងបសុព្យាបាល និងប្រជាពលរដ្ឋពាក់ព័ន្ធ)។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ តាមរយៈនៃការជួបពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសមត្ថកិច្ចមូលដ្ឋាន និងមន្ត្រីជំនាញបសុព្យាបាលនៅខេត្តកំពង់ស្ពឺ កំពង់ឆ្នាំង និងខេត្តព្រៃវែងបានឲ្យដឹងថា មានប្រជាពលរដ្ឋដែលបានចូលរួមក្នុងវេទិកាសាធារណៈជាច្រើន បានសំណូមពរដល់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចឲ្យមានវិធានការដោះស្រាយ ចំពោះកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វមានបរិស្ថាន មិនសមស្រប(ដូចជាមានក្លិនស្អុយ មានរុយច្រើន កាកសំណល់ បង្ហូរចូលប្រឡាយទឹកជាដើម...) ។ ៣.ការប្រកួតប្រជែង

ការចិញ្ចឹមសត្វជាលក្ខណៈគ្រួសារ និងការចិញ្ចឹម សម្រាប់ធ្វើអាជីវកម្មនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបានរដ្ឋលើកទឹកចិត្ត មិនមានការហាមប្រាមឬរឹតបន្តឹងទេ តែការចិញ្ចឹមសត្វហាក់នៅមានកម្រិតនៅឡើយ។ បរិមាណផ្គត់ផ្គង់សាច់សត្វរបស់កម្ពុជាសម្រាប់តម្រូវការហូបចុកនៅក្នុងប្រទេសនៅមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់នៅឡើយ ដែលចាំបាច់តម្រូវឲ្យមានការនាំចូលសាច់សត្វ សត្វរស់និងស៊ុតពីក្រៅប្រទេស។ ដូច្នេះ សមត្ថភាពប្រកួតប្រជែងលើការចិញ្ចឹមសត្វនៅកម្ពុជា នៅទន់ខ្សោយ ដោយសារថ្លៃដើមនៃការចញ្ចឹមមានកម្រឹតខ្ពស់ មិនអាចប្រកួតជាមួយសាច់សត្វ ដែល នាំចូលពីក្រៅប្រទេសបាន ឧទាហរណ៍ជ្រូកសាច់នាំចូលពីប្រទេសជិតខាងកម្ពុជា មានតម្លៃថោកជាងជ្រូកសាច់ ដែលបានចិញ្ចឹមនៅក្នុងស្រុក។ ករណីថ្លៃដើមនៃការចញ្ចឹមមានកម្រឹតខ្ពស់ ដែលបណ្តាលមកពីកត្តាពូជ ចំណី និងកត្តាបច្ចេកទេសនៃការចិញ្ចឹមនោះ ម្យ៉ាងទៀតលំហូរនៃ ការនាំចូលសាច់សត្វ សត្វរស់និងស៊ុតពីក្រៅប្រទេស បានកំពុងធ្វើឲ្យមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់ការចិញ្ចឹមសត្វក្នុងស្រុក។ (កិច្ចសម្ភាសន៍ ជាមួយសមត្ថកិច្ចផលិតកម្មនិងបសុព្យាបាលនិងអ្នកចិញ្ចឹម សត្វនៃខេត្តកំពង់ស្ពឺ ព្រៃវែង និងខេត្ត កំពង់ឆ្នាំង) ។

កង្វះខាតបទដ្ឋានគត្តិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងការចិញ្ចឹមសត្វ ក៏ជាឧបសគ្គដល់ការវិនិយោគលើការចិញ្ចឹមសត្វផងដែរ ហើយអាចធ្វើឲ្យប្រទេសកម្ពុជាបាត់បង់សមត្ថភាពប្រកួតប្រជែងជាអន្តរជាតិលើការនាំចេញសាច់សត្វ ឬសត្វ។ តាមទិសដៅសមាហរណកម្មអាស៊ានឆ្នាំ២០១៥ ប្រទេសអាស៊ាននីមួយៗ តម្រូវឲ្យមានច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតនិងការគ្រប់គ្រងកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វនិងលិខិតបញ្ជាក់ការអនុវត្តល្អប្រសើរនៃកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ (Good Animal Husbandry Practice) ទើបអាចធ្វើអាជីវកម្មនាំចេញសាច់សត្វ ឬសត្វទៅលក់នៅក្នុងតំបន់អាស៊ានបាន (កិច្ចសម្ភាសន៍ជាមួយនឹងមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ច នៃ នាយកដ្ឋានផលិតកម្មនិងបសុព្យាបាល)។

៤.ការគ្រប់គ្រងព័ត៌មាននិងទិន្នន័យនៃការចិញ្ចឹមសត្វ

នាយកដ្ឋានក៏ដូចជាក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ កំពុងជួបការលំបាកលើការគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន និងទិន្នន័យនៃការចិញ្ចឹមសត្វ ដោយក្តាប់មិនបានពីស្ថិតិសត្វនិងស្ថានភាពជំងឺសត្វ ពិសេសការប្រមូលទិន្នន័យសម្រាប់កសាងគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការរបស់ក្រសួងក្នុងវិស័យសត្វ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងជំងឺឆ្លងសត្វ ក៏មានការប្រឈមក្នុងគ្រប់គ្រង ដោយសារការចិញ្ចឹមពុំមានលក្ខណៈប្រមូលផ្តុំ ដោយពុំមានច្បាប់ទម្លាប់ត្រឹមត្រូវ ។

១.ខ. បញ្ហាពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតដែលបញ្ញត្តិកម្មអាចជួយដោះស្រាយផងដែរ ដោយផ្តល់អំណះអំណាង (ភស្តុតាង/ភាពជាក់ស្តែង ប្រសិនបើចាំបាច់)

-ប្រជាពលរដ្ឋពុំសូវមានទំនុកចិត្តលើការចិញ្ចឹមសត្វ ដោយខ្វះបច្ចេកទេសក្នុងការចិញ្ចឹម

-គ្មានលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងការបើកកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ ធ្វើឲ្យអ្នកវិនិយោគមិនសម្រេចចិត្តវិនិយោគលើវិស័យចិញ្ចឹមសត្វ

-លំបាកក្នុងដឹកជញ្ជូនសត្វក្នុងគោលបំណងពាណិជ្ជកម្ម ។

១.គ. សូមរាយបញ្ជីលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តដែលមានស្រាប់ ដែលពាក់ព័ន្ធ ឬប្រហាក់ប្រហែល។
ចូរបញ្ជាក់ថា តើហេតុអ្វីបានជាលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តទាំងនេះមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់?

១.អនុក្រឹត្យលេខ១៦ ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យអនាម័យសត្វ និងផលិតផលមានដើមកំណើតពីសត្វ
២.ប្រកាស ស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មាធិការចុះបញ្ជីការ និងការផ្តល់លិខិតអនុញ្ញាតសេវាកម្ម ផលិតកម្ម និង បសុព្យាបាល
៣.ប្រកាសលេខ២២៧ប្រក.កសក ចុះថ្ងៃទី២៣/០៦/២០០៨ ស្តីពីបែបបទនៃការត្រួតពិនិត្យអនាម័យ សត្វនិងផលិតផលមានដើមកំណើតពីសត្វ ក្នុងស្រុក
៤.អនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងសត្តឃាតដ្ឋាន ការត្រួតពិនិត្យអនាម័យសត្វ សាច់និងផលិតផលសត្វ
៥.ប្រកាសស្តីពីការគ្រប់គ្រង និងការដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់ស្លាកលេខសម្គាល់សត្វចតុប្បាទ
៦.សេចក្តីណែនាំលេខ០១ សណន ស្តីពីការបង្កើនប្រសិទ្ធិភាពគ្រប់គ្រងផលិតកម្មសត្វ និងផលិតផលមានដើមកំណើតពីសត្វ។

ទោះបីក្រសួងមានលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យផលិតកម្មនិងបសុព្យាបាលក៏ពិតមែន តែលិខិតបទដ្ឋានទាំងនោះ នៅមិនទាន់ឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការនៃស្ថានការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យចិញ្ចឹមសត្វនៅឡើយទេ។ ដើម្បីវត់ឲ្យទាន់សភាពការណ៍ក្នុងតំបន់ ពិសេសគោលដៅពាណិជ្ជកម្មនៃតំបន់អាស៊ាន បានកំពុងតម្រូវឲ្យកម្ពុជាពង្រឹងសមត្ថភាពក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ ទើបអាចមានសមត្ថភាពប្រកួតប្រជែងសេដ្ឋកិច្ចទាំងក្នុងតំបន់ និងទាំងនៅកម្រិតអន្តរជាតិបាន។

១.ឃ. តើសំណើបញ្ញត្តិកម្មមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់ការប្រកួតប្រជែងដែរឬទេ?
(ប្រសិនបើមាន សូមពន្យល់)

ពុំមានប៉ះពាល់ដល់ការប្រកួតប្រជែងទេ ។

២. គោលបំណង - តើយើងចង់សម្រេចបានអ្វី?
ចូរបញ្ជាក់អំពីគោលបំណង (លទ្ធផល) ចុងក្រោយ មិនមែនគ្រាន់តែជាលទ្ធផលភ្លាមៗ ឬជាមធ្យោបាយនោះទេ។ (សូមជៀសវាងការលើកឡើងអំពីមធ្យោបាយដើម្បីសម្រេចគោលបំណងនៅចំណុចនេះ)។

មិនត្រូវកំណត់គោលបំណងឲ្យចង្អៀតពេកទេដែលរឹតត្បិតជម្រើស តែក៏មិនត្រូវឲ្យទូលំទូលាយពេកឬមិនច្បាស់លាស់ដែលនឹងធ្វើឲ្យការវិភាគមានការលំបាក។ សូមផ្សាភ្ជាប់ទៅ នឹងគោលបំណងនៃគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ប្រសិនបើពាក់ព័ន្ធ។ ការគៀរគរចំណូលឬបង្កើតឥទ្ធិពល សម្រាប់ស្ថាប័ន មិនមែនជាគោលបំណងសមស្របរបស់បញ្ញត្តិកម្មទេ។

ដើម្បីបង្កើនផលិតភាពសត្វ ទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលជំងឺសត្វ ការពារសុខភាពសត្វ សុខមាលភាពសត្វ សុខភាពសាធារណៈ និងបរិស្ថាន ។

៣. ជម្រើស

ជម្រើសផ្សេងៗរួមទាំងសំណើបញ្ញត្តិកម្ម (សម្រាប់ការវិភាគលើផលប៉ះពាល់)

(ពិចារណាករជម្រើសផ្សេងទៀតជាការសំខាន់ ហើយសូមកត់សម្គាល់ថាបញ្ញត្តិកម្មមិនមែនជាជម្រើស ដំបូងបង្អស់នោះទេ)

១. សំណើបញ្ញត្តិកម្ម : សេចក្តីព្រាងប្រកាសស្តីពីការបង្កើត និងការគ្រប់គ្រងកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ ។
២. ពង្រឹងការអនុវត្តលិខិតបទដ្ឋានមានស្រាប់ ដោយលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីការចិញ្ចឹមសត្វ ។

៤. ការប៉ាន់ស្មានបឋមលើប្រភេទបន្ទុកចំណាយភាគពាកកិច្ច និងផលចំណេញ

៤.១. ការកំណត់ភារកិច្ច និងប្រភេទបន្ទុកចំណាយ (tasks and cost-categories)

តារាងខាងក្រោមនេះគ្រាន់តែរំលេចពីប្រភេទបន្ទុកចំណាយតែប៉ុណ្ណោះ ពុំចាំបាច់ការគណនា លម្អិតទេ។

ជម្រើស	រាជរដ្ឋាភិបាល	ធុរកិច្ច
សំណើបញ្ញត្តិកម្មៈ ………	រៀបចំប្រកាសថ្មី	
ជម្រើសទី១:ប្រកាសស្តីពីការបង្កើត និងការគ្រប់គ្រងកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ	១.ការរៀបចំសេចក្តីព្រាង ២.ពិគ្រោះយោបល់ ៣.ការចេញលិខិតអនុញ្ញាត និងផលិតឯកសារ (ពាក្យសុំបង្កើតនិងចុះបញ្ជីកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ) ៤.ការចុះត្រួតពិនិត្យនិងធ្វើវិធានបសុពេទ្យ ៥.តាមដានការអនុវត្តរបស់ កសិដ្ឋាន ៦.ការងារគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ ៧.ការងារផ្សព្វផ្សាយ	១.ការចូលរួមពិគ្រោះយោបល់ ២.សុំលិខិតអនុញ្ញាតបង្កើតកសិដ្ឋាន ចិញ្ចឹមសត្វ ៣.សុំចុះបញ្ជីកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ ៤.ជ្រើសរើសទីតាំងនិបង្កើតហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ ៥.សេវាកម្មត្រួតពិនិត្យអនាម័យសត្វ និងសុខភាពសត្វ ៦.វិញ្ញាបនបត្រអនាម័យសត្វ ៧.ចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំផ្សព្វផ្សាយ ៨.ចូលរួមក្នុងដំណើរការត្រួតពិនិត្យរបស់សមត្ថកិច្ច ។
ជម្រើសទី២: ពង្រឹងការអនុវត្តលិខិតបទដ្ឋានមានស្រាប់ ដោយលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពី ការចិញ្ចឹមសត្វ ។	១.ប្រជុំផ្សព្វផ្សាយដល់អ្នក ចិញ្ចឹមសត្វ ២.ផ្សព្វផ្សាយតាមវិទ្យុ ៣.ចុះត្រួតពិនិត្យតាមកសិដ្ឋាន	១.ចូលរួមក្នុងដំណើរការផ្សព្វផ្សាយ ២.បង្កើតកសិដ្ឋានថ្មី ៣.ការធ្វើបដិសណ្ឋារកិច្ច ចំពោះការអនុវត្ត ច្បាប់ដោយមន្រ្តីបសុព្យាបាលមានសមត្ថកិច្ច ។

	៩.ផលិតឯកសារនិងបោះពុម្ពឯកសារ និងរូបភាពផ្សព្វផ្សាយ ។	

៤.២. ការកំណត់ប្រភេទនៃផលចំណេញ (benefit-categories)

តារាងខាងក្រោមនេះរំលេចពីប្រភេទផលចំណេញ។

ជម្រើស	ប្រភេទនៃផលចំណេញ
សំណើបញ្ញត្តិកម្ម:សេចក្តីព្រាងប្រកាស ស្តីពីការបង្កើត និងការគ្រប់គ្រងកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ ។	
ជម្រើសទី១:សំណើបញ្ញត្តិកម្ម : សេចក្តីព្រាងប្រកាស ស្តីពីការបង្កើត និងការគ្រប់គ្រងកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ ។	- ការពារបរិស្ថាន និងទប់ស្កាត់បាននូវការរីករាលដាលនៃជំងឺឆ្លងពីសត្វទៅសត្វ និងពីសត្វទៅមនុស្ស -ធ្វើឱ្យសាច់សត្វមានសុវត្ថិភាព និងបង្កើនទំនុកចិត្តរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ -បង្កើនសមត្ថភាពប្រកួតប្រជែង នៃការចិញ្ចឹមសត្វក្នុងស្រុក ដើម្បីបំពេញតម្រូវការផ្គត់ផ្គង់ទីផ្សារក្នុងស្រុក និងឈានទៅដល់នាំចេញនៅពេលអនាគត -ធ្វើឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ដល់ការគ្រប់គ្រង ស្ថិតិកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ និងបរិមាណសត្វ - បង្កើតការងារក្នុងស្រុកជូនប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ -បង្កើនទំនុកចិត្តដល់ការវិនិយោគក្នុងវិស័យចិញ្ចឹមសត្វ -ងាយស្រួលដល់ការងារគ្រប់គ្រងចំណូលក្នុងវិស័យសត្វ។
ជម្រើសទី២:ពង្រឹងការអនុវត្តលិខិតបទដ្ឋានមានស្រាប់ ដោយលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង អំពីការចិញ្ចឹមសត្វ ។	ជម្រើសទីពីរនេះ មានផលចំណេញបន្តិចបន្តួច ត្រង់អ្នករកស៊ីចិញ្ចឹមសត្វដែលមានស្រាប់ មិនបានរងនូវបន្ទុកចំណាយលើបែបបទសុំលិខិតអនុញ្ញាតនានាទេ។

៤.៣. វិសាលភាពនៃជម្រើសនីមួយៗ

ចូររៀបរាប់អំពីវិស័យ ឬប្រភេទធុរកិច្ចដែលរងឥទ្ធិពល ព្រមទាំងធ្វើការព្យាករផលប៉ះពាល់ពីការអនុវត្តតាមជម្រើសដែលបានស្នើឡើង (សូមផ្តល់ភស្តុតាងដើម្បីគាំទ្រការប៉ាន់ស្មាននេះ)។

ជម្រើស	វិស័យ ឬប្រភេទធុរកិច្ច	ចំនួនធុរកិច្ច	ឯកសារយោង/ភស្តុតាង

សំណើបញ្ញត្តិកម្ម: សេចក្តីព្រាងប្រកាស ស្តីពីការបង្កើតនិងការគ្រប់គ្រងកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ ។			
ជម្រើសទី១:សេចក្តីព្រាងប្រកាសស្តីពីការបង្កើត និងការគ្រប់គ្រងកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ ។	កសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ	១៣១២	-របាយការណ៍ឆ្នាំ២០១១ -ការចុះពិគ្រោះយោបល់
ជម្រើសទី២: ពង្រឹងការអនុវត្តលិខិតបទដ្ឋានមានស្រាប់ ដោយលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង អំពីការចិញ្ចឹមសត្វ ។	កសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ	១៩២	-របាយការណ៍ឆ្នាំ២០១១ -ការចុះពិគ្រោះយោបល់

៥. **កិច្ចពិគ្រោះយោបល់បឋម**(ជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធ)

កិច្ចពិគ្រោះយោបល់នេះមានគោលបំណងធ្វើឲ្យចំណុចខាងលើកាន់តែប្រសើរឡើង។ កិច្ចពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសំណាក (Sample) នៃអ្នកពាក់ព័ន្ធ។ សូមធ្វើជារបៀបការប្រជុំប្រមូលគំនិត (brainstorming session) ឬការពិគ្រោះយោបល់ជាក្រុមជំនាញ (focus group interviews)។ កិច្ចពិគ្រោះយោបល់លម្អិតអាចធ្វើឡើងតាមក្រោយ ប្រសិនបើតម្រូវឲ្យមាន FIA ។

> ដើម្បីមានមូលដ្ឋានគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការវិភាគ និងវាយតម្លៃអំពីផលប៉ះពាល់លើសេចក្តីព្រាងប្រកាស ស្តីពីការបង្កើតនិងការគ្រប់គ្រងកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វនេះ ក្រុម RIA របស់ក្រសួង បានធ្វើការពិគ្រោះយោបល់ដូចតទៅ៖
>
> ១-ពិភាក្សាជាមួយក្រុម ORIA ប្រចាំECOSSOC នៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ក្នុងមួយខែចំនួន៤ដង។
>
> ២-ពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រធានការិយាល័យផលិតកម្មនៃនាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាលចំនួន២ដង និងជាមួយអគ្គលេខាធិការរងនៃក្រសួងចំនួន១ដង។
>
> ៣-ចុះពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រធានការិយាល័យតាមមន្ទីរកសិកម្ម និងជាមួយអ្នកចិញ្ចឹមសត្វនៅខេត្តកំពង់ស្ពឺ កំពង់ឆ្នាំង និងខេត្តព្រៃវែង (បានជួបម្ចាស់កសិដ្ឋានប្រភេទ ក ចំនួន២ ប្រភេទ ខ ចំនួន៦ និងកសិដ្ឋានមិនមានចំណាត់ថ្នាក់ចំនួន១២កសិដ្ឋាន) ។

៦. សន្និដ្ឋាន

តាមការវិភាគអំពីបន្ទុកចំណាយលើជម្រើសទី១នេះឃើញថា កសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វទាំងបីប្រភេទ (ប្រភេទ ក,ខ,គ ស្មើនឹង១៣១២កសិដ្ឋាន)បានចំណាយអស់ចំនួន ៣៥.៥៤០.៦៧០ ដុល្លារ ស្មើនឹង៩៧,២៨% នៃបន្ទុកចំណាយសរុប៣៦.៥៣៩.៨៨៩ដុល្លារ ដែលកសិដ្ឋានមួយ ត្រូវចំណាយជាមធ្យម ២៧.០៨៩ដុល្លារ ។ ដោយឡែកសម្រាប់កសិដ្ឋានប្រភេទ **ក** និង **ខ** ចំនួន១៩២កសិដ្ឋាន ដែលមានការចំណាយច្រើនលើការសាងសង់ហេដ្ឋា រចនាសម្ព័ន្ធ បើគិតជាមធ្យមក្នុងឆ្នាំដំបូងកសិដ្ឋានមួយចំណាយអស់៩៦.១៣៣ដុល្លារ។ រីឯប្រភេទ **គ** មានការចំណាយតិចតួចលើការសាងសង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ តែកសិដ្ឋានប្រភេទនេះមានចំនួនច្រើន។

ទោះបីការចំណាយសរុបរបស់ធុរកិច្ចមានចំនួនច្រើនក៏ពិតមែន តែប្រភេទ **ក** និង **ខ** ចំណាយ៥២% ឯប្រភេទ **គ** ចំណាយអស់រហូតដល់ ៤៨%។ កសិដ្ឋានប្រភេទ **ក** និងខ ដែលចំណាយអស់៩៦.១៣៣ដុល្លារ ជាមធ្យម គឺជាការចំណាយក្នុងឆ្នាំដំបូងតែប៉ុណ្ណោះ។ ដូច្នេះ បើដកការចំណាយលើការសាងសង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ការចំណាយរបស់កសិដ្ឋានប្រភេទ ក និង ខ នៅសល់ត្រឹមតែ៦.១៣៣ដុល្លារ ហើយអាចធ្វើអាជីវកម្មជារៀងរហូតដោយគ្រាន់តែសុំបន្តលិខិតអនុញ្ញាតក្នុងពេល៥ឆ្នាំម្តង (រីឯបន្ទុកចំណាយលើការសុំលិខិតអនុញ្ញាតវិញធុរកិច្ចចំណាយក្នុង១ឆ្នាំតែ៤០ដុល្លារសម្រាប់ប្រភេទ ក និង ២០ដុល្លារសម្រាប់ប្រភេទ ខ ដែលជាចំណាយមួយទាប)។

ផលចំណេញនៃជម្រើសទី១បើធៀបនឹងការចំណាយមានច្រើនលើសលុបៈ

១-ការពារបរិស្ថាន និងទប់ស្កាត់បាននូវការរីករាលដាលនៃជំងឺឆ្លងពីសត្វទៅសត្វ និងពីសត្វទៅមនុស្ស

២-ធ្វើឱ្យសាច់សត្វមានសុវត្ថភាព និងបង្កើនទំនុកចិត្តរបស់អ្នកប្រើប្រាស់

៣-បង្កើនសមត្ថភាពប្រកួតប្រជែង នៃការចិញ្ចឹមសត្វក្នុងស្រុក ដើម្បីបំពេញតម្រូវការផ្គត់ផ្គង់ទីផ្សារក្នុងស្រុក និងឈានទៅដល់ការនាំចេញនៅពេលអនាគត

៤-ធ្វើឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ដល់ការគ្រប់គ្រង ស្ថិតិកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ និងបរិមាណសត្វ

៥- បង្កើតការងារក្នុងស្រុកជូនប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ

៦-បង្កើនទំនុកចិត្តដល់ការវិនិយោគក្នុងវិស័យចិញ្ចឹមសត្វ

៧-ងាយស្រួលដល់ការងារគ្រប់គ្រងចំណូលក្នុងវិស័យសត្វ។

តាមការវិភាគអំពីបន្ទុកចំណាយលើជម្រើសទី២ ឃើញថា កសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វទាំងបីប្រភេទ (ប្រភេទ ក,ខ,គ ស្មើនឹង១.៣១២កសិដ្ឋាន)បានចំណាយអស់ចំនួន ៧៨.៨០០ដុល្លារ ស្មើនឹង៦០%នៃបន្ទុកចំណាយសរុប១៣១.៥៦៩ដុល្លារនៃជម្រើសទី២ ដែលកសិដ្ឋានមួយ ត្រូវចំណាយជាមធ្យម៦០ដុល្លារដែលជាចំណាយតិចតួចស្ដួចស្តើងបំផុត តែផលចំណេញសម្រាប់សង្គមវិញ ក៏តិចតួចដែរដោយរងនូវគុណវិបត្តិមួយចំនួនៈ

- សមត្ថភាពប្រកួតប្រជែងមានកម្រិតទាប ដែលអាចជាឧបសគ្គក្នុងដំណើរការសមាហរណកម្មអាស៊ាន
- បរិស្ថាន និងការរីករាលដាលនៃជំងឺឆ្លងពីសត្វទៅសត្វនិងពីសត្វទៅមនុស្សរងហានិភ័យខ្ពស់
- ការគ្រប់គ្រងផលិតកម្ម និងស្ថិតិសត្វ មិនសមស្របនឹងកម្រិតអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ន
- ការបង់ចំណូលពីការចិញ្ចឹមសត្វ ទៅក្នុងថវិកាជាតិមិនច្បាស់លាស់ ។

ជម្រើសទី១ មានផលចំណេញលើសលុបធៀបនឹងជម្រើសទី២។ ដូច្នេះ ប្រកាសស្តីពីការបង្កើត និងការគ្រប់គ្រងកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វត្រូវតែមាន។

. តើចាំបាច់ធ្វើ FIA ដែរឬទេ?

☐ចាំបាច់ - *សូមបញ្ចប់ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បឋម (PIA) ហើយចាប់ផ្តើមរៀបចំការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ពេញលេញFIA បើសិនជាការប៉ាន់ស្មានបឋមលើបន្ទុកចំណាយមានតម្លៃចាប់ពី១លានដុល្លារអាមេរិក (សូមបញ្ជាក់ថា បន្ទុកចំណាយនេះគ្រាន់តែជាលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យមួយប៉ុណ្ណោះក្នុងចំណោមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យផ្សេងៗទៀត។ ក្នុងករណីបន្ទុកចំណាយតូចជាងនេះ ឬបន្ទុកចំណាយមានភាពស្មុគ្រស្មាញពេកពិបាកគណនា ប៉ុន្តែផលប៉ះពាល់មានវិសាលភាពធំ ប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់ការប្រកួតប្រជែង ក៏តម្រូវឲ្យរៀបចំ FIA ផងដែរ។)*

☐មិនចាំបាច់ - *សូមផ្តល់អំណះអំណាងនិងបំពេញការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បឋម (PIA) ដែលនៅសេសសល់។ (នេះត្រូវផ្តែកទៅលើកម្រិតនៃភាពសំខាន់នៃចំណាយកាតព្វកិច្ចបន្ថែម និងផលចំណេញហើយពិចារណាផង ថាតើមានផលប៉ះពាល់ដល់ការប្រកួតប្រជែងដែរឬទេ)។*

យោងតាមការវិភាគអំពីបន្ទុកចំណាយនៃជម្រើសទី១ ការវាយតម្លៃបឋម(PAS)នេះ មិនចាំបាច់ឈានទៅរកការវាយផលប៉ះពាល់តម្លៃពេញលេញទេ(*FIA*)។

៧. ការអនុវត្ត និងការតាមដាន

ប្រសិនបើជម្រើសបញ្ញត្តិកម្មត្រូវបានជ្រើសរើសះ

៧.១.តើវិធានការអ្វីត្រូវបានជ្រើសរើសដើម្បីលើកកម្ពស់តម្លាភាពនិងអភិបាលកិច្ចល្អក្នុងអំឡុងពេលនៃការប្រតិបត្តិ?

ក្នុងអំឡុងពេលនៃការប្រតិបត្តិបញ្ញត្តកម្មនេះ ដើម្បីលើកកម្ពស់តម្លាភាព និងអភិបាលកិច្ចល្អ ត្រូវឲ្យមានការចុះធ្វើអធិការកិច្ចបួនដងក្នុងមួយឆ្នាំ ក្នុងនោះមានការចុះពិនិត្យតាមដានដោយមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចថ្នាក់រាជធានីខេត្តចំនួនបីដងនិងការធ្វើអធិការកិច្ចដោយថ្នាក់ក្រសួងចំនួនមួយដងប្រចាំឆ្នាំនីមួយៗ ព្រមទាំងពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីជំនាញ។

៧.២. តើគួរធ្វើការពិនិត្យ/តាមដានបញ្ញត្តិកម្មនេះឡើងវិញក្រោយពេលបញ្ញត្តិកម្មនេះត្រូវបានប្រតិបត្តិដែរឬទេ? បើដូច្នោះ តើបញ្ញត្តិកម្មនេះគួរត្រូវបានពិនិត្យឡើងវិញ/តានដានយ៉ាងដូចម្តេច និងនៅពេលណា?

បញ្ញត្តិកម្មនេះ នឹងត្រូវត្រួតពិនិត្យឡើងវិញក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំ ។

អត្ថាធិប្បាយផ្សេងទៀត

បញ្ញត្តិកម្មនេះមានសារសំខាន់ និងចាំបាច់បំផុត ក្នុងបរិបទសេដ្ឋកិច្ចសម័យបច្ចុប្បន្ន ដែលកម្ពុជាត្រូវតែពង្រឹងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងបង្កើនសមត្ថភាពភាពប្រកួតប្រជែងក្នុងវិស័យផលិតកម្មសត្វ ក្នុងលក្ខខណ្ឌសាមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចជាតិក្នុងតំបន់ និងសកលលោក។

ដំណើរការ	ឈ្មោះ	មុខងារ	ហត្ថលេខា	កាលបរិច្ឆេទ
រៀបចំដោយ (ក្រសួងកសិកម្ម)	១.លោក អ៊ុំ សារី	ប្រធានផ្នែក RIA		
	២.លោក ហាវ ផា	អនុប្រធានផ្នែក RIA		
	៣.លោក ខេង យ៉ាសិទ្ធ	សមាជិកផ្នែក RIA		
	៤.លោក អ៊ិត ភុំ	សមាជិកផ្នែក RIA		

ត្រួតពិនិត្យដោយ (ORIA)	លោក អ៊ឹម រដ្ឋារ៉ា	សមាជិក RIA		
	លោកជំទាវ ស៊ាង សុផល្លា	សមាជិក RIA		
	ឯ.ឧ. អេង រត្នមុនី	ប្រធានផ្នែក RIA		
	ឯ.ឧ. ម៉ម សារិទ្ធ	ប្រធានផ្នែក CBA		
ឯកភាពដោយ (ORIA)	ឯ.ឧ ប៊ិច សុខា	ប្រធានគម្រោង		
បញ្ចូលទិន្នន័យដោយ				
ប្រមូលឯកសារ និងចុះស្រង់ព័ត៌មាន	១.លោក អ៊ុំ សាវី ២.លោក ហាវ ផា ៣.លោក ខេង យ៉ាសិទ្ធ ៤.លោក អ៊ិត ភុំ	ប្រធានផ្នែក RIA អនុប្រធានផ្នែក RIA សមាជិកផ្នែក RIA សមាជិកផ្នែក RIA		